

נייר עמדה בנושא

הצעת חוק זכויות התורמים למדינה, התשע"ג-2013

מבוא

"הצעת חוק זכויות התורמים למדינה" שהגישל חה"כ יריב לוין באעניינה לתת מתן עדיפות למי שתרמו למדינה במסגרת שירותם הצבאי בעיקר בקבלת מקום מגורים במעונות סטודנטים, בהקצאת קרקעות, ובקבלה לעבודה. מטרת נייר עמדה זה להציג את עמדת רבני "צהר" בסוגיה זו.

נקודת המבט היהודית

רבני "צהר" מבקשים להביע את תמיכתם בהצעת החוק על פי נקודת המבט היהודית וזאת מן השיקולים הבאים:

- העדפה במכרזים לקרקעות:** מן הבמקרא עולה ראים כי נחלת סן של בני גד ובני ראובן הותנתה ביציאתם לקרב (במדבר לב, כ-כב). מצאידך שני, נאמר קבצ שש בני לוי שאינם יוצאים עורכך למלחמה; אינם נוחלים סן בארץ (רמב"ם, שמיטה ויובל, יג, יב). גם קלב בן יפנה, אשר עודד את העם במדבר - ליציאתה לקרב על הארץ, באגמרו "עלה נעלה ונרשנו אתה כי יכול נוכל לה" (במדבר יג, ל). זכה, כגמול על מעשיו, זכה קלב באדמות חברון. שנאמר: "על בן היתה חברון לקלב בן יפנה הקנזי לנחלה עד היום הנה יען אשר מלא אחרי ה' אלהי ישראל" (יהושע יד, ד).
- הכרת הטוב כלפי מיאלו שתרמו לטובת הציבור:** על פי היהדות, יהכרת הטוב מהיאה ערך חשוב ביותר. רבנו בחיי אבן פקודה כותב שמידת הכרת הטוב היא התשתית הבסיסית לכל העולם הערכי של היהודי (חובות הלבבות, חלק עבודת האלהים, פתיחה). חברה אנו מחויבים להכיר טובה לכל אזרח או חייל שתרים משנותיו היפות לעם ישראל, בפרט בתקופה שבה תרומה זו אינה מובנת מאליה.
- עידוד גיוס ומניעת רווח למשתמטים:** מכך במצב הקיים, מי שאינו נוטל חלק שואף בנשיאת הנטל הביטחוני או האזרחי, מקבל יתרון של שלוש שנים ב"יציאה לחיים". מצב זה יוצר מציאות מקוממת מבחינה מוסרית. שבה "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" (ברכות ז ע"א). ו"יצא חוטא נשכר" מיציאות זאורה היהדות לדורותיה משתדלת לעקור נוסף עמעבר ל איחוסר ההגינות שבדבר, בראייה ארוכת טווח. מצב זה עלול להביא לשחיקה במוטיבציה של צעירים להתגייס, ובלשון חכמינו: "נמצאת מכשילן לעתיד לבוא" מתוך תחושה שהמדינה איננה מעריכה את תרומתם, ומנצלת אותם בללא להעניק להם גמול ראוי. הצעת החוק שואפת לתקן את המצב הזה, ובעקבות זהכך לשמור על המוטיבציה לשרת בצבא או בשירות ציבורי אחר ואף להגביר את המוטיבציה לשרת.
- קידום וטיפול מנהיגות עתידית ראוי:** הצעת החוק הזאת מקדמת את מי ששירת למערכת ההשכלה הגבוהה שהמהווה נקודת מעבר הכרחית לכל מי שרוצה להנהיג ולהשפיע על הנעשה במדינה. כיום, מי שתורם למדינה בשירות צבאי, נמצא בנקודת פתיחה נחותה מבחינת יכולתו להתקדם מבחינה אקדמית, לעומת מי שהשתמט מן השירות. הוא מתחיל את לימודיו בגיל מבוגר יותר, עם פחות חסכוניות, ועם חובה

לשרת במילואים תוך כדי הלימודים. בטווח הארוך, מצב זה מקדם לעמדות המפתח את מנשיס שדאגו לעצמם במקום למי שדאגו לציבור. משום כך, ראוי לתמוך בהצעת החוק, המעניקה יתרון בזמן הלימודים האקדמיים למי שתורמו לציס-בור.

¹ משנה חלה ב, ז; תלמוד בבלי כתובות יא ע"א ועוד.

² משנה ראש השנה א, ו; תלמוד בבלי יומא עז ע"א ועוד.